

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 196/07-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2008 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť MUDr. P. M., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. G., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/08/06-K zo 4. septembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. P. M. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/08/06-K zo 4. septembra 2006 v časti týkajúcej sa uloženia pokuty p o r u š e n é b o l o .

2. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/08/06-K zo 4. septembra 2006 v časti týkajúcej sa uloženia pokuty v sume 155 466 Sk (slovom stopäťdesiatpäťtisícštyristošesťdesiatšesť slovenských korún) z r u š u j e a v tejto časti vec v r a c i a Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií na ďalšie konanie.

3. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií je p o v i n n ý prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky uhradiť MUDr. P. M. trovy právneho zastúpenia v sume 11 238 Sk (slovom jedenásťtisícdivestotridsaťosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. G., Advokátska kancelária, K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšku návrhu MUDr. P. M. n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2007 doručená sťažnosť MUDr. P. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/08/06-K zo 4. septembra 2006.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je ako predseda predstavenstva spoločnosti S., a. s., B. (ďalej len „spoločnosť“), a ako štatutárny orgán tejto spoločnosti so stopercentnou majetkovou účasťou štátu na účely ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“ alebo „ústavný zákon“) verejným funkcionárom, ktorému citovaný zákon okrem iného ukladá v čl. 7 ods. 1 povinnosť v určenej lehote predložiť oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“). Sťažovateľovi bolo 21. decembra 2006 doručené napadnuté rozhodnutie výboru, v ktorom výbor konštatoval, že porušil povinnosť vyplývajúcu z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, a uložil mu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona pokutu v sume 155 466 Sk.

Sťažovateľ podal 16. januára 2007 ústavnému súdu podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu návrh na preskúmanie napadnutého rozhodnutia výboru, o ktorom ústavný súd rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 3/07-18 z 8. marca 2007 tak,

že ju odmietol. Sťažovateľ vo svojom návrhu namietal aj to, že výbor v napadnutom rozhodnutí nesprávne určil výšku pokuty.

Sťažovateľ sa odvoláva na označené uznesenie ústavného súdu, ktorý v ňom vyslovil názor, že ústavný súd „v zmysle § 73a a § 73b zákona o ústavnom súde, nie je oprávnený posudzovať sumu uloženú pokuty, i keď pozornosti ústavného súdu neušlo, že výbor pri určení výšky tejto pokuty nesprávne aplikoval príslušné zákonné ustanovenia, ale tieto otázky podľa citovaných ustanovení nemôžu byť predmetom konania o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu, mohli by byť predmetom skúmania ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy, ako individuálna sťažnosť“.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas s výškou pokuty uloženej namietaným rozhodnutím výboru. V postupe výboru vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. ústavy. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje, že výbor nebral do úvahy tú skutočnosť, že v kalendárnom roku 2005 nebol verejným funkcionárom, a teda nemal príjem za výkon verejnej funkcie. Domnieva sa, že výbor mal pri rozhodovaní o výške pokuty aplikovať čl. 9 ods. 10 písm. a) v spojení s čl. 9 ods. 15 a 16 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a uložiť mu pokutu v sume 17 274 Sk, ktorá zodpovedá priemernej nominálnej mesačnej mzde v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok, t. j. rok 2005.

V závere sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v rozhodnutí o jeho sťažnosti vyslovil, že napadnutým rozhodnutím výboru bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aby zrušil napadnuté rozhodnutie výboru a uložil výboru uhradiť mu trovy právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli v konaní pred ústavným súdom v sume 13 327 Sk, na účet jeho právnej zástupkyne.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. III. ÚS 196/07-12 zo 17. júla 2007 ju prijal na ďalšie konanie.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril výbor prostredníctvom svojho predsedu, ktorý v liste z 15. augusta 2007 okrem iného uviedol: „tvrdíme, že konajúci výbor v predmetnej veci rozhodol na základe úplne zisteného skutkového stavu

a vecne správne a úplne v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcimi konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. Keďže konanie je upravené osobitným ústavným zákonom nemohlo dôjsť pri jeho aplikácii k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, pretože ide o špeciálne konanie umožňujúce preskúmanie rozhodnutia výboru osobitným súdom (Ústavný súd Slovenskej republiky).

Nie je chybou konania výboru č. VP/08/06-K, že rozhodnutie nemožno podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní č. III. ÚS 196/07 vyjadrenom v uznesení vyššie uvedeného čísla z 8. marca 2007 preskúmať Ústavným súdom Slovenskej republiky s ohľadom na § 73a a § 73b zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, čo bude potrebné do budúcnosti riešiť novelizáciou tohto zákona.

Z vecného hľadiska poukazujeme na fakt, že nie je sporné, že pokuta v konaní výboru č. k. VP/06/06-K bola uložená na základe spoľahlivo preukázaného porušenia povinnosti sťažovateľa vyplývajúceho pre neho z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona a že pokuta bola určená podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) vo výške mesačného platu verejného funkcionára. Sťažovateľ za sporný považuje fakt, že pri určení výšky pokuty nebol použitý mechanizmus uvedený v čl. 9 ods. 15 ústavného zákona, keďže v uplynulom roku verejný funkcionár nevykonával verejnú funkciu a preto mala byť pokuta ustanovená vo výške priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

Výbor pri určovaní výšky pokuty vychádzal z faktu, že výška mesačnej mzdy bola spoľahlivo zistená na základe listu generálneho riaditeľa S, a. s. B. MUDr. P. M. zo dňa 26. 9. 2006 vo výške 8-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve Slovenskej republiky a to v sume 155.466,- Sk.

Keďže verejný funkcionár v uplynulom období nepracoval celých 12 mesiacov, nemal výbor možnosť použiť ustanovenie čl. 9 ods. 15 ústavného zákona a rozhodol pri znalosti výšky mesačného platu v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona.

K námietkam sťažovateľa o tom, že výbor nerozhodoval vo veci do 60 dní od začatia konania uvádzame, že skutkovo ide o pravdivé tvrdenie, avšak bez právnych dopadov na výsledok konania. Je nesporné, že zákonodarca sledoval v čl. 9 ods. 5 záujem na hospodárnosti a rýchlosti konania, avšak toto ustanovenie je ťažko realizovateľné. Rýchlosť konania ovplyvňuje systém práce výboru ako kolektívneho orgánu, ako i súvisiace

úkony výboru podľa čl. 9 ods. 4, ods. 6 a ods. 14 ústavného zákona, ktoré nie vždy sa podarí v tejto lehote zrealizovať.

Výbor má záujem a snahu rozhodnúť v tejto lehote, avšak nie vždy je to s ohľadom na objektívne okolnosti možné. Avšak ani prípadné nesplnenie tejto lehoty nie je sankcionované zánikom zodpovednosti za porušenie povinnosti verejného funkcionára alebo zastavením konania, keďže ide o tzv. poriadkovú lehotu, preto rovnako nevidíme dôvod, že by toto nesplnenie lehoty zo strany výboru malo dopad na uplatnenie práv občana podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a malo byť to dôvodom na podanie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky.

Pokiaľ sa týka námietok sťažovateľa, že výrok rozhodnutie nemá podstatné náležitosti, rovnako s týmto tvrdením nemôžeme súhlasiť. Keďže na postup podľa čl. 9 ústavného zákona sa nevzťahuje zákon o správnom konaní, je pre posúdenie úplnosti a správnosti rozhodnutia v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov ustanovenie čl. 9 ods. 6 ústavného zákona, kde sú uvedené náležitosti rozhodnutia v tomto konaní. Domnievame sa, že výrok rozhodnutia v konaní, ktoré je predmetom sťažnosti sťažovateľa je plne v súlade s týmito ustanoveniami a že rozhodnutím vydaným formou podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona nemohlo byť porušené ústavné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne v stanovisku z 19. septembra 2007 k vyjadreniu predsedu výboru okrem iného uviedol:

„Sťažovateľ trvá na podanej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v celom rozsahu, ako opodstatnene podanej.

Porušovateľ vo svojom vyjadrení vychádza z faktu, že výška mesačnej mzdy bola spoľahlivo zistená na základe listu generálneho riaditeľa S., a. s. zo dňa 26. 9. 2006 vo výške 8-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve v sume 155.466,- Sk, a keďže v uplynulom období sťažovateľ nepracoval celých 12 mesiacov ako verejný funkcionár, nemal výbor možnosť použiť ustanovenie čl. 9 ods. 15 ústavného zákona a rozhodol pri znalosti výšky mesačného platu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona.

Porušovateľ vo vyjadrení nesprávne uvádza 8-násobok priemernej nominálnej

mesačnej mzdy v hospodárstve SR a to v sume 155.466,-Sk. Uvedená suma zodpovedá 9-násobku, ktorý násobok mal porušovateľ nepochybne na myslí.

Sťažovateľ má zo to, že porušovateľom uvedené zdôvodnenie nemá oporu v ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v platnom znení.

Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov bol zmenený a doplnený ústavným zákonom č. 545/2005 Z. z. účinným od 01. 01. 2006. Uvedeným ústavným zákonom okrem iného došlo k rozšíreniu okruhu verejných funkcionárov a precizovaniu druhu funkcií, boli doriešené pôvodné procesné pravidlá, došlo k definovaniu spôsobu určenia výšky pokuty a špecifikácii pojmu čo sa rozumie mesačným platom verejného funkcionára, ktorý je spájaný s výkonom verejnej funkcie. Konkrétne sporný spôsob určenia výšky pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) bol doplnený odsekmi 15 a 16, ktoré presne vymedzujú pojem mesačný plat verejného funkcionára za výkon verejnej funkcie a zároveň nadväzujú na čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona a definujú pojem mesačného platu verejného funkcionára viažucim sa výlučne na výkon funkcie verejného funkcionára pre účely tohto ústavného zákona.“

Stanovisko ďalej obsahuje doslovnú citáciu čl. 9 ods. 10 písm. a), ods. 15 a 16 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a poukazuje na to, že «Citované ustanovenia presne definujú spôsob určenia výšky pokuty a tvrdenie porušovateľa, že nemal možnosť použiť ustanovenie čl. 9 ods. 15, 16 sú právne nepodložené. Zákon totiž nedáva možnosť výberu, či citované ustanovenia (ustanovenia čl. 9 ods. 15 a 16) sa použijú alebo nie. Uvedené ustanovenia sa naopak použijú vždy, nakoľko ako už bolo spomenuté, presne definujú spôsob určenia výšky pokuty, ktorý je vždy neodlučiteľne spojený s pojmom za výkon verejnej funkcie, pričom ho definujú tak, že „na účely tohto ústavného zákona sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie...“.

Je potrebné pripomenúť, že citované odseky 15 a 16 používajú pojem verejný funkcionár, nakoľko je to jediný subjekt, voči ktorému možno začať a viesť konanie vo veci ochrany verejného záujmu. Používanie tohto pojmu má teda základný procesný význam.

Porušovateľ konal so sťažovateľom ako s verejným funkcionárom, na ktorého sa v celom rozsahu vzťahuje vyššie uvedený ústavný zákon a preto sa na sťažovateľa

v celom rozsahu vzťahujú aj ustanovenia ústavného zákona o výške pokuty čl. 9 ods. 15 a 16. Nie je možné výšku pokuty verejných funkcionárov posudzovať odlišne, iným spôsobom len preto, že v uplynulom roku túto funkciu nevykonávali išlo by aj o porušenie zásady rovnosti, rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k iným verejným funkcionárom. Inak ako s verejným funkcionárom s ním porušovateľ konať nemohol.

Sťažovateľ v roku 2005 nebol verejným funkcionárom a teda nemal ani príjem z výkonu verejnej funkcie, jeho mesačný plat, ako plat verejného funkcionára, bol 0 /nulový/ t. j. nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve SR. Z uvedených dôvodov mal porušovateľ uložiť sťažovateľovi pokutu vo výške priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky za rok 2005 podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona.

Nesprávnosť aplikácie ústavného zákona porušovateľom je aj v tom, že vychádzal z 9-násobku priemernej nominálnej mzdy v národnom hospodárstve, nebral do úvahy, že 9-násobok priemernej nominálnej mzdy je zložený z viacerých zložiek a to, z odmeny za výkon funkcie člena predstavenstva (čo je v skutočnosti mesačný plat verejného funkcionára) a mzdy na základe pracovnej zmluvy ako generálny riaditeľ a mzdy na základe pracovnej zmluvy ako prácu vykonávanú v súbežnom pracovnom pomere ako primár, ktoré nie je možné započítať do odmeny za výkon funkcie verejného funkcionára. Príjem sťažovateľa bol takto špecifikovaný, rozdelený a zaslaný porušovateľovi aj generálnym riaditeľom S., a. s.

Pre úplnosť je potrebné dodať, že ústavný zákon neumožňuje považovať za spoľahlivé zistenie také zistenie, ktoré vyplýva na základe oznámenia, či inej písomnosti. Takéto ponímanie by zaiste viedlo až k absurdným záverom.

Z uvedeného vyplýva, že porušovateľ aj pri použití jeho mechanizmu ukladania pokuty, pokutu neuložil správne pretože do nej zahrnul aj mzdu na základe pracovnej zmluvy. Porušovateľ ani z predmetného oznámenia nezistil správne skutkový stav, pretože do odmeny za výkon funkcie zahrnul aj mzdu na základe pracovnej zmluvy.

Porušovateľ v čase rozhodovania o uložení pokuty rozhodoval resp. mal rozhodovať už podľa zmeneného a doplneného ústavného zákona. Pri rozhodovaní použil iba znenie čl. 9 ods. 10 písm. a) jednotlivo bez toho, aby aplikoval ústavný zákona ako celok, neaplikoval ho v súvislosti s ostatnými súvisiacimi ustanoveniami vzťahujúce sa na všetkých

verejných funkcionárov, pričom v samotnom ods. 10 písm. a) je uvedené, že pokuta sa ukladá vo výške mesačného platu verejného funkcionára a tento je uvedený v čl. 9 ods. 15, 16.

Porušovateľ na základe toho, že sťažovateľ nebol v uplynulom období verejným funkcionárom 12 mesiacov, pri správnej aplikácii ústavného zákona, nemohol vyvodiť záver, že výška pokuty sa rovná jeho mesačnému celému príjmu (odmena + mzda) v čase rozhodovania vzhľadom na doplnené znenie ústavného zákona, ktoré sa vzťahujú na účely celého ústavného zákona.

Takáto aplikácia ústavného zákona porušovateľom je nesprávna, diskriminujúca voči verejným funkcionárom, ktorí nevykonávali v uplynulom období verejnú funkciu resp. vykonávali ju bezplatne. Ak by postupoval podľa platného znenia ústavného zákona, musel by aplikovať čl. 9 ods. 10 písm. a) v spojitosti s ods. 15, 16 ako súvisiacimi, ktoré ustanovujú, čo sa považuje za mesačný plat verejného funkcionára na účely ústavného zákona.

Čo sa týka nesúhlasu porušovateľa s námietkou voči náležitostiam rozhodnutia porušovateľa, sťažovateľ trvá na tom, že napadnuté rozhodnutie je nezrozumiteľné, nedostatočne odôvodnené, nemá oporu v ústavnom zákone. Z rozhodnutia nevyplýva zdôvodnenie použitého ustanovenia bez použitia novelizovaných článkov ústavného zákon pri určení výšky pokuty, absentuje právna argumentácia, rozhodnutie je založené len na strohom konštatovaní bez odôvodnenia.

Uvedené tvrdenie podporuje aj samotné vyjadrenie porušovateľa zo dňa 15. 8. 2007, pretože až v tomto vyjadrení sa nachádza určité vysvetlenie dôvodov uloženia pokuty týmto spôsobom.

V tejto súvislosti si sťažovateľ dovoľuje poukázať aj na samotné odôvodnenie Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 3/07 zo dňa 8. 3. 2007, v ktorom ústavný súd okrem iného uvádza, že nedostatky rozhodnutia porušovateľa, v dôsledku ktorých sa cíti navrhovateľ poškodený na svojich právach, by mohli byť predmetom skúmania ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Tieto nedostatky ústavný súd nepreskúmal v uvedenom konaní s poukazom na § 73a a 73b zákona o ústavnom súde.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami a obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd vyslovil, že rozhodnutím výboru sp. zn. VP/08/06-K zo 4. septembra 2006 bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aby zrušil toto rozhodnutie výboru a priznal mu úhradu trov právneho zastúpenia. Svoj návrh opiera o tvrdenie, že výbor mu v označenom rozhodnutí uložil pokutu v nesprávnej výške, pretože nesprávne aplikoval príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej judikatúry môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov (resp. rozhodnutia iných orgánov verejnej moci), ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu (resp. iného orgánu verejnej moci) môžu byť predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00, III. ÚS 164/07).

Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na použitie relevantnej právnej úpravy, ako aj taká interpretácia a aplikácia právnej normy, ktorá sleduje účel a význam právnej normy. Inými slovami povedané, ako arbitrárne treba kvalifikovať také rozhodnutie, ktoré

vychádza z použitia právnej normy zjavne sa nevzťahujúcej na daný prípad, resp. ktoré vychádza z interpretácie a aplikácie popierajúcej zmysel a účel relevantnej právnej normy.

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť kvalitu rozhodnutia výboru z pohľadu uvedených garancií.

Podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa pokuta ukladá v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, ak ide o porušenie povinnosti podať oznámenie v lehote ustanovenej v čl. 7 ods. 1 citovaného ústavného zákona.

Podľa čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa na účely tohto ústavného zákona mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie a v prípade uloženia pokuty v zmysle odseku 14 sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon funkcie štatutárneho orgánu alebo predsedu štatutárneho orgánu orgánov verejnej moci a orgánov právnických osôb.

Podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v prípade, ak mesačný plat verejného funkcionára, voči ktorému vedie konanie orgán uvedený v čl. 9 ods. 1 písm. a), je nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, pri výpočte sumy podľa odseku 10 sa za mesačný plat považuje priemerná nominálna mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok.

Citované ustanovenia čl. 9 ods. 15 a 16 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa stali jeho súčasťou až po novelizácii vykonanej ústavným zákonom č. 545/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, a sú účinné od 1. januára 2006. Napadnuté rozhodnutie výbor vydal 4. septembra 2006. Z toho vyplýva, že bol povinný zohľadniť ich obsah aj v konaní a rozhodovaní proti sťažovateľovi.

V danom prípade bola pri rozhodovaní o výške pokuty podľa názoru ústavného súdu rozhodujúca skutočnosť, že predmetom rozhodovania výboru bolo porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu za rok 2005, počas ktorého sťažovateľ nebol verejným funkcionárom v zmysle čl. 2 ústavného zákona, keďže, ako to vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia výboru, funkcie predsedu predstavenstva spoločnosti sa ujal 1. januára 2006. V roku 2005, za ktorý podával oznámenie, nemal žiadny príjem z výkonu verejnej funkcie. Táto skutočnosť na jednej strane nespochybňuje, že sťažovateľ bol povinný podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, keďže toto ustanovenie mu ako verejnému funkcionárovi ukladá povinnosť predložiť ho „do 30 dní odo dňa, keď sa ujal verejnej funkcie“, ale na druhej strane z nej zároveň vyplýva, že v danom čase už bol verejným funkcionárom, a preto sa naňho už vzťahovali všetky ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vrátane ustanovení čl. 9 ods. 15 a 16, ktoré ustanovujú, čo sa považuje v konkrétnych prípadoch za mesačný plat verejného funkcionára na účely ústavného zákona.

Keďže, ako už bolo uvedené, sťažovateľ v roku 2005, za ktorý podával dotknuté oznámenie, nebol verejným funkcionárom, a teda nemal ani žiadny príjem z výkonu verejnej funkcie (jeho príjem bol teda nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky za kalendárny rok 2005), nebolo možné v danej veci aplikovať ustanovenie čl. 9 ods. 15, ale len ustanovenie čl. 9 ods. 16 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, z ktorého možno vyvodit', že v jeho prípade sa za mesačný príjem na účely ukladania pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona považuje priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve Slovenskej republiky (v jeho prípade za rok 2005).

Ústavný súd teda dospel k záveru, že výbor pri ukladaní pokuty sťažovateľovi neaplikoval na zistený skutkový stav relevantnú právnu normu, čím z pohľadu garancií poskytovaných čl. 46 ods. 1 ústavy porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu.

Nad rámec uvedeného ústavný súd k námietke sťažovateľa týkajúcej sa procesného postupu výboru v súvislosti s nedodržaním lehoty na vydanie rozhodnutia (čl. 9 ods. 5

ústavného zákona o ochrane verejného záujmu) poznamenáva, že v danom prípade v relevantnej právnej úprave absentuje úprava následkov prekročenia tejto lehoty, jej uplynutie sa nespája so žiadnymi sankčnými účinkami, ide teda o poriadkovú lehotu, prekročenie ktorej nemá za následok stratu oprávnenia výboru rozhodnúť vo veci (podobne IV. ÚS 3/07, III. ÚS 25/07, III. ÚS 165/07).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal tiež zrušenia napadnutého rozhodnutia výboru.

Napadnuté rozhodnutie výboru má jednak výrokovú časť, v ktorej sa „*konštatuje, že verejný funkcionár MUDr. P. M. (...) porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.*“, ako aj výrokovú časť, v ktorej sa sťažovateľovi ukladá pokuta „*v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára a to vo výške 155.466,- Sk*“.

Vzhľadom na to, že časť napadnutého rozhodnutia výboru o porušení povinnosti sťažovateľa ustanovenej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zostáva týmto nálezom v súlade s predchádzajúcim uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 3/07-18 z 18. marca 2007 ako ústavne komformná a nedotknutá, bolo potrebné zrušiť iba tú časť rozhodnutia výboru, ktorá sa týka uloženia pokuty, a v tejto časti zároveň vrátiť vec výboru na ďalšie konanie (2. bod výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (4. bod výroku nálezu).

V ďalšom konaní bude výbor viazaný právnymi názormi vyjadrenými v tomto náleze ústavného súdu [§ 56 ods. 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Výbor je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastúpením pred ústavným súdom.

Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 19 990,50 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk, keďže išlo o úkony urobené v roku 2007. Úhradu priznal ako odmenu advokátke za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti a jej podanie ústavnému súdu a ďalšie podanie na ústavný súd) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a s § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej „len „vyhláška“), a to každý úkon po 2 970 Sk, t. j. spolu 8 910 Sk, čo spolu s režijným paušálom 3 x 178 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 9 444 Sk.

Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou DPH, úhrada bola po pripočítaní DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky priznaná v celkovej sume 11 238 Sk.

Ústavný súd teda priznal sťažovateľovi trovy konania v sume 11 238 Sk, ktoré mu je povinný výbor prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky uhradiť na účet jeho právnej zástupkyne do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu (3. bod výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia potrebné rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2008